

Riktlinjer för alkoholserving

Innehåll

Inledning.....	3
Alkohollagen- en skyddslag	3
Syfte och målsättning med kommunens riktlinjer.....	3
Kommunens informationskyldighet.....	4
När krävs serveringstillstånd	4
Tillstånd krävs när	4
Tillstånd krävs i de flesta fall inte när	5
Handläggning och ansökningsavgifter	5
Kunskapsprov	6
Remisser och remissyttranden.....	7
Matutbud, köksutrustning och serveringslokal.....	8
Olägenhet på grund av serveringsställets placering eller andra skäl.....	9
För att minska riskerna för alkoholpolitiska olägenheter gäller följande i Sotenäs kommun.....	9
Ansvarsfull alkoholserving.....	10
Serveringstider.....	11
Uteserving.....	12
Gemensamt serveringsutrymme	12
Pausservering.....	12
Cateringverksamhet.....	13
Tillfälliga tillstånd till allmänheten och till slutna sällskap.....	13
Kryddning av spritdryck för servering som snaps.....	14
Rumsserving på hotell och minibar	14
Provsmakning av alkoholhaltiga drycker	14
Tillsyn.....	15
Tillståndsavgifter	16
Sanktioner vid lagöverträdelser	17
Diskriminering.....	17
Servering och försäljning av folköl	17
Anmälningsskyldighet.....	18
Regler vid försäljning av folköl.....	18
Tillsyn.....	19

Inledning

I Sotenäs kommun är kommunstyrelsen handläggande och beslutande myndighet när det gäller tillstånd, tillsyn och sanktioner enligt alkohollagen. Länsstyrelsen i Västra Götaland utövar tillsyn över kommunens handläggning. Folkhälsomyndigheten är den myndighet som har det övergripande nationella tillsynsansvaret.

Gällande alkohollag (2010:1622) som trädde i kraft 1 januari 2011, samt anslutande föreskrifter ligger till grund för kommunens handläggning när det gäller tillstånd och tillsyn.

Alkohollagen- en skyddslag

Alkohollagen är en skyddslagstiftning för att begränsa de skador som alkohol kan orsaka. En utgångspunkt i den svenska alkoholpolitiken är att skyddet för människors hälsa bör gå före företagsekonomiska och näringspolitiska intressen.

Serveringsbestämmelserna i 3 kap. 5 § alkohollagen (2010:1622), bygger på det allmänna kravet att försäljning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras.

Vidare framgår av 8 kap. 20 § alkohollagen (2010:1622) att ansvarig personal ska se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning eller onykterhet undviks vid servering av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat.

Syfte och målsättning med kommunens riktlinjer

Enligt lagstiftaren har kommunerna skyldighet att utforma riktlinjer utifrån vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande föreskrifter. Kommunen kan i dessa riktlinjer ange vilka lokala hänsyn som tas när det gäller exempelvis tillståndsgivning. Riktlinjerna ska vara beslutade av kommunstyrelsen och vara tillgängliga på kommunens hemsida för såväl den som söker tillstånd som för allmänheten.

Kommunens riktlinjer ska bidra till att servering av alkohol på restauranger sker på ett ansvarsfullt sätt. Med en återhållsam alkoholkonsumtion skapas förutsättningar för en minskning av skadliga effekter och för en trygg restaurangmiljö i Sotenäs. Riktlinjerna ska skapa förutsättning för likabehandling av ansökningar om serveringstillstånd. Det ska dock poängteras att en likabehandling i detta fall rör handläggningen av ärenden. Varje enskild ansökan ska prövas för sig, vilket kan leda till olika beslut. Den sökande ska med hjälp av riktlinjerna se vad som gäller i kommunen och utifrån detta kunna förutse om en planerad etablering kan ges serveringstillstånd. Om en prövning av en ansökan om serveringstillstånd leder till ett avslagsbeslut kan kommunen inte hänvisa till riktlinjerna utan måste då konkretisera vilka omständigheter som lett till beslutet, exempelvis avrådan från någon av remissinstanserna.

Kommunens informationsskyldighet

Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen ska kommunen tillhandahålla information om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen.

Kommunen har skyldighet att informera om vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande författningar. Informationen kan fås genom kontakt med kommunens alkoholhandläggare eller via kommunens hemsida.

Kommunens uppgift är också att vägleda och ge stöd vid ansökan samt kontrollera att tillståndshavaren följer de regler och förordningar som gäller vid servering av alkoholdrycker.

Kommunen erbjuder varje år alla tillståndshavare en tvådagarsutbildning i ansvarsfull alkoholserving för sin personal.

Kommunen genomför även så kallade krögärträffar varje vår och höst för att nå ut med viktig information, samt för att ta del av aktuell situation för företagare i kommunen som innehar serveringstillstånd.

När krävs serveringstillstånd

För servering av spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat krävs, enligt 8 kap. 1 § första stycket alkohollagen, tillstånd av den kommun där serveringsstället är beläget (serveringstillstånd).

Enligt 8 kap. 2 § alkohollagen kan serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller till förening, företag eller annat slutet sällskap.

Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande serveringstillstånd). Det kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat.

Tillstånd att anordna provsmakning av alkoholdrycker enligt 8 kap. 6 och 7 § § kan meddelas stadigvarande eller för enstaka tidsperiod.

Tillstånd krävs när

- servering av spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat sker med ett vinstintresse. Detta gäller servering såväl till allmänheten som till slutet sällskap.

Tillstånd krävs i de flesta fall inte när

- servering sker vid ett enstaka tillfälle för vissa i förväg bestämda personer och
- servering sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna och
- servering anordnas i andra lokaler än där det normalt sker yrkesmässig försäljning av alkohol eller lättdrycker

Observera att samtliga villkor ovan ska vara uppfyllda för att servering ska få ske utan tillstånd.

Handläggning och ansökningsavgifter

Enligt 8 kap. 12 § alkohollagen får serveringstillstånd meddelas endast den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag. Sökanden ska också genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Sökanden ska också visa att serveringsstället uppfyller kraven i 8 kap. 15-16 § § alkohollagen, där det bland annat finns angivet att serveringsstället ska ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla ett varierat utbud av lagade eller på annat sätt tillredda rätter.

Serveringsstället ska vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt.

Enligt 5 § alkoholförordningen (2010:1636) ska kommunen fatta beslut i ärenden om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut ska kommunen informera de sökande om skälen till att handläggningstiden förlängs. Ett beslut att förlänga handläggningstiden får inte överklagas.

Enligt 8 kap. 10 § alkohollagen får kommunen ta ut avgift för prövningen enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige. När ansökan inkommit görs en bedömning om den är komplett. Saknas handlingar informeras sökande om detta. Om inte nödvändiga handlingar finns tillgängliga för kommunens utredning kommer handläggningstiden att förlängas. Det är därför viktigt att vara ute i god tid med en komplett ansökan. Anvisningar om vilka handlingar som ska ingå i ansökan, blanketter och uppgift om ansökningsavgiftens storlek finns på kommunens hemsida.

I ansökningsärenden är det den sökande som har bevisbördan. Det innebär att det kan finnas skäl att avvisa ansökan om sökanden inte kommer in med det underlag som kommunen har begärt. Avgift för prövning av ansökan faktureras när ansökan inkommit till kommunen.

Aktuell taxa för ansöknings- och tillståndsavgifter finns angiven på kommunens hemsida. Kommunen tillståndsavgifter justeras årligen enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Ungefärliga handläggningstider för de vanligaste typerna av ansökan:

- Stadigvarande serveringstillstånd: 6-8 veckor.
- Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten och slutna sällskap: 4-6 veckor.
- Förändring av befintligt serveringstillstånd: 2-4 veckor.
- Anmälan om cateringtillfälle, provsmakning, kryddning av spritdryck: 2 veckor.

Kunskapsprov

Kommunen ska vid sin prövning av sökandes kunskaper i alkohollagen använda sig av prov som framtagits av Folkhälsomyndigheten. Provet är webbaserat och utförs hos kommunen. Den som gör kunskapsprovet inhämtar på egen hand kunskaper genom att exempelvis gå en kurs i alkohollagen hos något privat utbildningsföretag eller genom självstudier. Kommunen tillhandahåller inte någon utbildning i alkohollagen inför kunskapsprovet.

Kunskapsprov för serveringstillstånd omfattar fyra områden; alkoholpolitik, servering, tillsyn samt mat och utrustning.

När det gäller prov avseende pausserving och provsmakning av alkoholdrycker har avsnittet om mat och utrustning tagits bort och detta prov består således av tre områden.

Prov avseende ansökan om stadigvarande tillstånd till allmänheten, samt ansökan om stadigvarande cateringtillstånd till slutet sällskap – 60 frågor.

Prov avseende ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten och stadigvarande tillstånd till slutet sällskap – 44 frågor.

Prov avseende ansökan om tillfälligt tillstånd till slutet sällskap – 28 frågor.

Prov avseende ansökan om tillstånd för pausserving och provsmakning – 28 frågor.

Den tid man har på sig att fullgöra provet är 90 minuter. Efter genomfört prov tas resultatet fram. Det bör poängteras att kommunen inte kan se resultaten när det gäller enskilda frågor utan bara det totala resultatet och om den sökande är godkänd eller inte. För ett godkänt resultat krävs 75 % rätta svar inom varje område.

Sökanden ska ges möjlighet till två omprov. Om den sökande inte blir godkänd efter tre prov kan serveringstillstånd inte meddelas. En ny ansökan måste då göras.

Det finns emellertid en möjlighet att någon annan person kan göra provet inom ramen för samma ansökan. Detta förutsätter att den personen har betydande inflytande i företaget (PBI) och kommer att vara aktiv i serveringsrörelsens verksamhet och att inte han eller hon redan ingår i den krets av PBI-personer som ska göra provet.

Provet kan göras på svenska, engelska, franska eller arabiska. Om sökanden inte behärskar något av dessa språk, kan styrka påtagliga läs- eller skrivsvårigheter eller har andra särskilda skäl, är det tillåtet att avlägga provet muntligen och om tolk anlitas ska denne vara auktoriserad.

Provtiden för ett muntligt prov är högst 120 minuter. För ett muntligt prov med tolk är tiden högst 150 minuter.

För den som har läs- eller skrivsvårigheter är tiden högst 150 minuter.

Avgift för kunskapsprov faktureras efter varje provtillfälle.

Remisser och remissyttranden

Enligt 8 kap. 11 § alkohollagen får en ansökan om stadigvarande serveringstillstånd inte bifallas utan att polismyndighetens yttrande har inhämtats. Detsamma gäller, om det inte rör sig om arrangemang av endast obetydlig omfattning, tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten. Med stöd av 9 kap. 8 § fjärde stycket alkohollagen kan kommunen begära in uppgifter som behövs vid tillståndsprövningen från polismyndigheten samt skatteverket och andra myndigheter som uppbär eller driver in skatter eller avgifter.

När det gäller stadigvarande tillstånd skickar kommunen alltid ansökan med tillhörande handlingar på remiss till:

- Skatteverket och kronofogdemyndigheten, som i sina remissvar till kommunen ska yttra sig om den sökandes ekonomiska skötsamhet. Detta innebär att dessa myndigheter lämnar uppgifter om eventuella restföringar, betalningsuppsmaningar samt beslut om kontrollavgifter. Vidare lämnas uppgifter om inkomst av kapital, över- och underskott av näringsverksamhet, inkomst av tjänst, om företrädare för bolaget har deklarerat eller inte samt förekomsten av F-skattsedel. Skulder i allmänna och enskilda mål.
- Polismyndigheten, som har att meddela om den sökande är aktuell eller har varit aktuell i polisregistret för brott som kan ha betydelse för om tillstånd kan ges. Dessutom ska polismyndigheten yttra sig om ordningsstörningar vid serveringsstället samt den sökta serveringstiden. Myndigheten ska också meddela om det krävs ett tillstånd för offentlig tillställning (danstillstånd) och om det ställs krav på ordningsvakter. Polismyndigheten kan också lämna uppgifter om personer med betydande inflytande i rörelsen, exempelvis finansärer, samt ha uppfattningar om misstänkta bulvanförhållanden med mera.
- Miljöenheten, som har att bedöma om tänkt verksamhet riskerar att medföra olägenheter i form av ljudstörningar, samt om lokalen är godkänd för tänkt matlagning och registrerad som livsmedelsanläggning.
- Räddningstjänsten, som har att bedöma ansökan utifrån brandskyddssynpunkt och utrymningsvägar. I ansökan ska anges hur många gäster som ska vistas i serveringslokalen. Räddningstjänsten ska utifrån denna uppgift göra en bedömning om gästantalet kan anses rimligt utifrån brandsäkerhetsaspekten. Det är därför viktigt att det till ansökan bifogas skalenliga och utförliga ritningar så att en korrekt bedömning kan göras.
- I vissa fall kan det också vara nödvändigt att kontakta andra instanser som till exempel samhällsbyggnadsförvaltningen och omsorgsnämnden.

Även en kreditupplysning via Syna görs på de personer som har betydande inflytande i bolaget(PBI), samt på de företag de företräder.

Utifrån de handlingar och remissvar som kommit in görs en utredning om de kriterier som krävs för att få ett serveringstillstånd är uppfyllda. Särskild vikt läggs vid bedömning av risk för alkoholpolitiska olägenheter. Om sådana bedöms uppstå kan kommunen avslå ansökan även om alla andra kriterier för serveringstillstånd är uppfyllda. Om det under utredningen framkommer uppgifter som kan vara negativa för den sökande, ska denne ges möjlighet att bemöta uppgifterna. Detta anges i 17 § Förvaltningslagen.

I avvaktan på beslut om stadigvarande tillstånd meddelar kommunen inte tillfälligt tillstånd.

Matutbud, köksutrustning och serveringslokal

Enligt 8 kap. 15 § alkohollagen får stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten endast medges om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23:00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. Serveringsstället ska vara utrustat med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matserving. Om det finns en drinkbar får den ta i anspråk endast en mindre del av serveringsställets totala yta och vara belägen i nära anslutning till matsalen.

Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller för servering till slutet sällskap. Skälet till att matkravet finns är alkoholpolitiskt. Om alkoholen intas tillsammans med mat blir berusningen mindre.

Kommunen ska aldrig meddela tillstånd om antalet sittplatser inte uppfyller kravet som ställs i alkohollagen. Matserving är alltså ett grundläggande krav för att erhålla och behålla ett serveringstillstånd. Det är viktigt att det serveras sådan mat som gästerna kan förväntas beställa. Menyerna ska vara utformade på ett sådant sätt att de visar att restaurangen verkligen vill sälja mat och prisbilden ska vara realistisk. Lagad eller på annat sätt tillredd mat ska kunna erbjudas under hela serveringstiden.

Fram till klockan 23:00 ska tillståndshavaren varje dag kunna tillhandahålla en fullständig meny med ett varierat utbud bestående av så väl förrätter, huvudrätter och efterrätter.

Efter klockan 23:00 räcker det om gästerna kan erbjudas enklare rätter, exempelvis tillredda kalla rätter eller maträtter som värms i mikrovågsugn. Enbart chips eller nötter är inte tillräckligt. Vilka rätter som finns ska presenteras i en så kallad barmeny och prisbilden ska även här vara realistisk.

Av alkohollagens förarbeten framgår att köket ska vara utrustat på ett sådant sätt att ett varierat utbud av maträtter kan tillhandahållas. Ny matlagningsteknik, som till exempel så kallad sous vide teknik, ska i sig inte vara ett hinder för kommunen att meddela tillstånd. Av förarbetena framgår också att serveringstillstånd inte ska medges om enbart enklare anrättningar, såsom till exempel smörgåsar, hamburgare eller varm korv med bröd erbjuds. Det innebär att gatukök, caféer och liknande enklare serveringsställen inte heller i fortsättningen ska kunna komma ifråga för serveringstillstånd i kommunen.

När det gäller stadigvarande serveringstillstånd för slutna sällskap eller tillfälliga tillstånd är det tillräckligt om det tillhandahålls någon form av tillredd mat. I dessa fall är det tillräckligt med exempelvis lägenhetsspisar och mikrovågsugnar för uppvärmning.

Vid trafikservering (till exempel på båt, tåg, buss) kan kraven på matutbud och kök ställas något lägre än vid annan stadigvarande alkoholserving till allmänheten.

Till utfärdat tillståndsbevis ska bifogas en ritning över tillåten serveringsyta. Alkoholt dryck får inte serveras och inte heller intas utanför den godkända ytan.

Olägenhet på grund av serveringsställets placering eller andra skäl

Enligt 8 kap. 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller medföra särskild risk för människors hälsa. Kommunen bör i sina riktlinjer ange vilka kriterier den tillämpar vid bedömningen för att det ska bli tydligare för dem som ansöker om serveringstillstånd. Kommunen måste dock alltid bedöma samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Med alkoholpolitiska olägenheter menas i detta sammanhang att etablering av ett serveringsställe med alkoholserving eller utökad rätt till serving för ett befintligt serveringsställe riskerar att medföra samhällsproblem. Dessa kan vara av social, nykterhets- eller ordningsmässig art. Bedömning av alkoholpolitiska olägenheter ska i varje enskilt fall utgå från ansökningshandlingar, uppgifter inhämtade från besök på aktuellt serveringsställe, yttrande från remissinstanser och den kunskap som myndigheten har om aktuellt område, serveringsställe och den sökande.

För att minska riskerna för alkoholpolitiska olägenheter gäller följande i Sotenäs kommun

- Tillstånd ska inte beviljas i de fall där polisen avstyrker ansökan med hänvisning till ordningsproblem på serveringsstället eller i dess närmaste omgivning.
- Tillstånd ska inte beviljas i de fall där omsorgsnämnden avstyrker ansökan med hänvisning till att det, på grund av serveringsställets verksamhet och belägenhet, finns skäl att ifrågasätta sökt serveringstillstånd ur ett samlat socialt perspektiv med speciell utgångspunkt från barnperspektivet.
- Tillstånd ska inte beviljas inom, eller i närheten av områden, där verksamheten i första hand vänder sig till barn och ungdomar, exempelvis ungdomsgårdar,

skolor och platser som i första hand är avsedda för barns lek. Tillstånd ska inte heller beviljas i närheten av bostadsområden med känd missbruksproblematik.

- Alkoholpolitisk hänsyn ska alltid ha klart företräde framför affärsmässig eller konkurrensmässig hänsyn.

Ansvarsfull alkoholserving

Enligt 3 kap. 7 § andra stycket alkohollagen får servering av alkohol ske till den som fyllt 18 år. Enligt 3 kap. 8 § får alkohol inte utlämnas till den som är märkbart påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel. Alkoholdrycker får inte heller lämnas ut om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon annan. Den som lämnar ut alkoholdrycker ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått den ålder som anges i 7 §.

Enligt 7 kap. 1 § alkohollagen ska särskild måttfullhet iakttas vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter. Reklam- eller annan marknadsföringsåtgärd får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk av alkohol.

Enligt 8 kap. 20 § ska ansvarig personal tillse att det vid servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat iakttas måttfullhet och att störningar på grund av oordning eller onykterhet undviks.

Enligt 8 kap. 21 § får priset för en alkoholdryck inte sättas lägre än inköpspriset för drycken eller ett alkoholdrycksliknande preparat jämte skäligt påslag. Prissättningen får inte ske på ett sådant sätt att försäljning av drycker med högre alkoholhalt främjas. Gästerna får inte uppmanas eller förmås att köpa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat.

Alkohollagen är en så kallad skyddslag och den har tillkommit för att begränsa alkoholens skadeverkningar. Den som bedriver servering av alkoholdrycker ska se till att denna sker på ett ansvarsfullt sätt och präglas av måttfullhet. Försäljning av alkoholdrycker ska ske på ett sådant sätt att hänsyn tas till människors hälsa och trygghet. Den som bedriver försäljning och den personal som medverkar vid försäljning har ansvar för att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället. Det innebär exempelvis att märkbart onyktra gäster inte ska ges tillträde till serveringsstället utan avvisas. Dessutom får gäster inte serveras alkohol i sådan omfattning att de blir störande eller märkbart berusade. Vidare har tillståndshavaren ansvar för att motverka oordning på serveringsstället och i dess närhet.

Kommunen anser att det inte är förenligt med vad som sägs i alkohollagen om ansvarsfull alkoholserving som präglas av måttfullhet om det förekommer försäljning av drinkbord till fast pris, helflaskor med sprit, så kallade helrör, shotsbrickor, ölhinkar eller liknande.

Genom att servera en större mängd alkohol på en gång till en person eller till en mindre grupp gäster förlorar serveringsstället möjligheten att behålla kontrollen över att alkoholservingen sker under ansvarsfulla former. Risken ökar markant att det sker

langning till underåriga och till alltför berusade personer. Denna typ av servering godtas inte av kommunen.

Kommunen har som mål att alla verksamheter som har serveringstillstånd ska kunna visa upp en tydlig och skriftlig alkohol- och drogpolicy. Och att de verksamheter som har serveringstid efter kl.23.00 ser till att all serveringsansvarig personal ska ha genomgått utbildning i ansvarsfull alkoholservice.

Kommunen anser att ”bartömning” är ett begrepp som uppmanar gäster till en ökad konsumtion av alkoholdrycker. Detta begrepp är därför inte förenligt med vad som sägs i alkohollagen om måttfullhet. Denna typ av marknadsföring godtas inte av kommunen.

Det ska påpekas att den som serverat en märkbart berusad gäst eller en person som inte fyllt 18 år personligen kan ställas till svars för detta och bli dömd.

Serveringstider

Enligt 8 kap. 19 § alkohollagen är det kommunen som beslutar under vilka tider alkoholdrycker och alkoholdryckslikande preparat får serveras. Vid bestämmande av tiden för servering ska särskilt beaktas vad som sägs i 8 kap. 17 § alkohollagen. Om inte kommunen beslutar annat, får servering inte påbörjas tidigare än klockan 11:00 och inte pågå längre än till klockan 01:00, den så kallade normaltiden. Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller inte rumsservice på hotell eller minibar i hotellrum.

Enligt 8 kap. 17 § alkohollagen kan kommunen vägra serveringstillstånd om alkoholservice på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa. Detta kan göras även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

Bestämmelsen i 8 kap. 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelsen om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken och social hänsyn ska därför gå före affärsmässiga och konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått längre serveringstid är inget skäl till att ge bifall till en annan ansökan om det kan antas att sociala och alkoholpolitiska olägenheter kommer att uppstå. När kommunen prövar en restaurangs serveringstid ska man beakta om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller om den kan innebära särskild risk för människors hälsa. Skyddet för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning, nykterhet och säkerhet ska alltså stå i förgrunden när kommunen prövar sökta serveringstider. Denna prövning ska göras vid alla ansökningar, oavsett vilken serveringstid som sökts.

Servering av starköl, vin, sprit, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får tidigast påbörjas kl. 11:00 och ska i normalfallet vara avslutad senast kl. 01:00. Kommunen medger inte servering före kl. 11:00 och kan som längst medge servering till kl. 03:00. Kortare serveringstid kan meddelas om skäl finns, exempelvis enligt rekommendation från polismyndigheten eller miljöenheten. Beslut om senare serveringstid än klockan 01:00 kan förenas med villkor om att ett lämpligt antal förordnade ordningsvakter ska tjänstgöra vid serveringsstället. Beslut om serveringstid till klockan 01:00 kan också, om behov anses föreligga, förenas med samma villkor.

Uteservering

Alkohollagen anger i 8 kap. 14 § första stycket att serveringstillstånd ska omfattas av ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Alkoholservice på uteservice regleras inte särskilt i alkohollagen utan det gäller samma regler som för servering i övrigt, bland annat att serveringsytan ska vara avgränsad och överblickbar. Dessutom gäller att uteservicen ska ligga i anslutning till serveringslokalen och uppfylla övriga krav som t.ex. godkännande av markägare, tillstånd från polismyndigheten om att använda offentlig plats, samt bygglov där så krävs. I Sotenäs kommun finns det som regel inskrivet i grundtillståndet att servering av alkohol är tillåten på uteservice. Om oförändrad uteservice används år efter år behöver inte ny ansökan göras. Däremot ska polismyndighetens beslut om användande av offentlig plats lämnas in varje år. Eventuellt bygglov för uteservice ska även lämnas in till kommunen.

När det gäller serveringstiden på uteservicingar godkänner kommunen tid från kl. 11.00 och som längst till kl. 01:00.

Gemensamt serveringsutrymme

Enligt 8 kap. 14 § andra stycket alkohollagen kan ett särskilt tillstånd meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Om så har skett ska varje tillståndshavare svara för ordning och nykterhet inom serveringsutrymmet samt för att vad som i övrigt gäller enligt denna lag under den tid han eller hon bedriver servering där. Ovanstående lagtext kan vara tillämplig vid exempelvis festivaler, då flera tillståndshavare kan utnyttja en gemensam yta inom ett avgränsat område. En förutsättning för tillstånd att använda ett gemensamt serveringsutrymme är att varje sökande sen tidigare har ett eget serveringstillstånd för sin verksamhet.

Pausservering

Enligt 8 kap. 15 § fjärde stycket kan tillstånd meddelas för servering av starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert. Något krav på matservice ställs inte. Sotenäs kommun beviljar tillstånd för pausservice endast om föreställning eller konsert i huvudsak vänder sig till en publik som är över 20 år.

För teater eller konsertlokal som saknar etablerad permanent verksamhet kan endast tillfälligt paustillstånd meddelas för enstaka tillfälle, max 12 tillfällen/år, eller för en

kortare tidsperiod, max 6 veckor, då samma föreställning omfattar flera speldagar, exempelvis revyer.

Cateringverksamhet

Enligt 8 kap. 4 § kan den som bedriver cateringverksamhet för slutna sällskap beviljas stadigvarande serveringstillstånd under förutsättning att den lokal där serveringen äger rum för varje tillfälle anmäls till och godkänns av kommunen. Den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få stadigvarande serveringstillstånd. Serveringstillstånd för cateringverksamhet gäller endast i lokal vars status när det gäller brandsäkerheten har godkänts av räddningstjänsten. Därför måste tillståndshavaren, senast 2 veckor innan, meddela kommunen, vilken lokal som ska användas.

Tillfälliga tillstånd till allmänheten och till slutna sällskap

Enligt 8 kap. 2 § första stycket anges att tillstånd för servering av alkoholdrycker till allmänheten eller slutet sällskap kan meddelas för enstaka tidsperiod eller enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd)

I förarbeten till alkohollagen anges att tillfällig servering förutsätter att det inte är en regelbundet återkommande verksamhet. Tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten kan meddelas om serveringen ska ingå i ett större evenemang som kan anses vara seriöst.

Sökanden ska vara såväl personligt som ekonomiskt lämplig i enlighet med 8 kap 12 § alkohollagen.

För tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten gäller i Sotenäs att:

- serveringen ska ske inom en noggrant avgränsad yta, som ska ha ett tillfredsställande antal sittplatser och som ska anges i form av en tydlig ritning
- den sökande ska kunna styrka rätten att disponera mark eller lokal för det sökta arrangemanget
- det ska erbjudas ett antal tillredda maträtter som ska kunna serveras under hela serveringstiden
- villkor kan ställas om att det måste finnas ett visst antal ordningsvakter vid serveringsstället för att säkerställa ordning och överblicken av serveringsytan
- kunskapsprov ska göras och vara godkänt.
- servering medges normalt under den så kallade normaltiden men kan, om inte några alkoholpolitiska olägenheter förväntas uppstå, medges till klockan 03:00.
- tillstånd kan meddelas för en period om högst 6 veckor eller för högst 12 tillfällen per år.

För tillfälligt tillstånd för servering till slutet sällskap gäller i Sotenäs att:

- tillstånd medges endast om det är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse utöver att delta vid sammankomsten. Till exempel förening, företag eller annat slutet sällskap.
- en förteckning med personerna som kommer att delta vid den aktuella tillställningen ska kunna visas upp. Ingen annan än de som är upptagna på deltagarlistorna får vistas i lokalen under beviljad serveringstid. Ett sällskap kan inte anses slutet om allmänheten, genom att lösa medlemskort i entrén, får tillträde till lokalen
- eventuell annonsering får inte heller vända sig till allmänheten.
- det kan komma att krävas att sökanden presenterar stadgar, verksamhetsberättelse, styrelseprotokoll och medlemslista. För företag är registreringsbevis en del av underlaget.
- man ska uppge i ansökan vilken mat som ska serveras, det ska finnas någon form av tillredd mat.
- vid försäljning av alkoholdrycker ska ett skäligt pålägg läggas till inköpspriset.
- kunskapsprov ska göras och vara godkänt.
- servering medges normalt under den så kallade normaltiden men kan, om inte några alkoholpolitiska olägenheter förväntas uppstå, medges till klockan 03:00.
- tillfälligt tillstånd för slutet sällskap meddelas för högst tolv tillfällen per år.

Kryddning av spritdryck för servering som snaps

Enligt 8 kap. 3 § alkohollagen har den som har ett stadigvarande tillstånd att servera spritdrycker, efter anmälan till kommunen, rätt att krydda spritdryck för servering som snaps i den egna serveringsrörelsen. Verksamheten ska vara i liten skala, exempelvis om man vill krydda sin egen snaps till julbordet. Anmälan till kommunen ska göras minst 2 veckor innan den kryddade snapsen ska börja serveras.

Rumsservering på hotell och minibar

Enligt 8 kap. 5 § alkohollagen får hotell, som har restaurangverksamhet med serveringstillstånd i sina lokaler, servera alkoholdrycker på hotellrummen (rumsservering). På sådant hotell får även servering från minibar på hotellrummen ske. När det gäller serveringstider är det tillåtet att servera alkoholdrycker dygnet runt på hotellrum och minibar. Dryckerna ska serveras av serveringspersonal och bestämmelserna i alkohollagen om åldersgräns för servering, serveringsansvarig person, tillgång till tillredd mat med mera ska följas. Serveringspersonalen behöver dock inte ha tillsyn under den tid som dryckerna intas.

Provsmakning av alkoholhaltiga drycker

I 8 kap. 6 § alkohollagen anges att anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker vid arrangemang riktade till allmänheten är tillåten under förutsättning att arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker som provsmakningen avser samt den lokal där provsmakningen ska äga rum, eller att de partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt ansöker om och

erhåller ett tillfälligt tillstånd för provsmakning av de drycker som avses erbjudas. Arrangör med stadigvarande serveringstillstånd ska göra en anmälan till kommunen senast 2 veckor innan provsmakningen ska äga rum.

I 8 kap. 7 § alkohollagen anges att den som tillverkar alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat från råvaror som produceras på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd har rätt att, efter anmälan till kommunen, vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna eller preparaten. Om sådant tillstånd saknas, får tillverkaren erbjuda provsmakning av egentillverkade alkoholdrycker eller preparat vid tillverkningsstället om den har ett särskilt tillstånd för provsmakning. Anmälan till kommunen ska göras senast 2 veckor innan provsmakningen ska äga rum.

Max antal godtagbara enheter vid provsmakning är 8 vid följande mängd:

- 15cl av öl och andra jästa alkoholdrycker
- 5cl av vin
- 1,5cl av spritdrycker

Tillsyn

I 9 kap. 2 § alkohollagen anges att kommunen och polismyndigheten har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker.

Kommunen upprättar varje år en tillsynsplan som ska ges in till länsstyrelsen.

I 9 kap. 3 § anges att tillsyn över marknadsföring på serveringsstället utövas av kommunen.

Folkhälsomyndigheten har ett övergripande nationellt tillsynsansvar och har av regeringen bemyndigats att meddela allmänna råd och vägledning när det gäller lagens tillämpning.

Länsstyrelsen i Västra Götaland är den myndighet som har ansvar för tillsynen i länet och ska också vara rådgivande till kommunerna i deras verksamheter.

Lokalt är det kommunen och polismyndigheten som svarar för tillsynen.

Tillsynen kan grovt delas upp i tre delar, förebyggandetillsyn, inre tillsyn och yttretillsyn.

Kommunens tillsyn görs i första hand för att kontrollera att de restauranger som har tillstånd att servera alkohol bedriver sin verksamhet enligt gällande lagar och bestämmelser. Tillsyn i kombination med möjlighet till sanktioner är också ett effektivt sätt att ge branschens aktörer möjlighet att konkurrera på lika villkor.

Yttre tillsyn innebär att kommunen gör besök hos tillståndshavare. Det kan också förekomma så kallad samordnad tillsyn. Då samarbetar kommunen med andra myndigheter vid tillsynen. Exempel på deltagande aktörer är polismyndigheten, skatteverket, räddningstjänsten och länsstyrelsen. Vid den yttre tillsynen läggs fokus i

första hand på kontroll av ordning och nykterhet samt att underåriga inte serveras alkohol. I övrigt kontrolleras bland annat matutbud, kassahantering och marknadsföring.

Inre tillsyn innebär att kommunen rent administrativt kontrollerar tillståndshavares personliga och ekonomiska lämplighet. Detta görs med stöd av uppgifter som inhämtas från andra myndigheter, exempelvis polis- och skattemyndighet och via kreditupplysning.

Förebyggande tillsyn innebär att kommunen tillhandahåller information och erbjuder utbildning i form av kurser i ansvarsfull alkoholservice samt så kallade ”krögarträffar”. Vid dessa tillfällen deltar också företrädare för andra myndigheter. Syftet är att informera om alkohollagens regler och andra förordningar så att brister i verksamheterna inte uppstår.

I kommunens tillsynsplan anges hur tillsynsverksamheten ska se ut under ett år. Rent generellt kan sägas att de restauranger med serveringstillstånd och vars verksamhet vänder sig till en ungdomlig publik och/eller har sena öppettider med hög alkoholförsäljning kan räkna med flera tillsynsbesök under året. Kommunen har som mål att varje serveringsställe ska besökas minst 1 gång per år. Om oegentligheter har uppmärksammats meddelas tillståndshavaren om dessa och har sedan möjlighet att lämna ett skriftligt yttrande/förklaring till kommunen.

Tillståndsavgifter

Enligt 8 kap. 10 § alkohollagen får kommunen ta ut avgift för tillsyn enligt 9 kap. av den som har serveringstillstånd. Kommunens uttag av tillståndsavgift är baserat på självkostnadsprincipen som regleras närmare i kommunallagen.

Det innebär att avgifterna är satta på ett sådant sätt att kommunen inte ska tillföras en vinst utan avgifterna ska endast finansiera de direkta och indirekta kostnader som kommunen har för verksamheten. Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader, material, utrustning, försäkringar med mera. Indirekta kostnader kan vara lokal-, kapital- och administrationskostnader.

Kommunens tillståndsavgift är uppdelad i en fast del, samt en rörlig del, som är baserad på den omsättning som redovisas i den restaurangrapport som tillståndshavare är skyldig att lämna in till kommunen efter varje verksamhetsår.

Om ej restaurangrapporten inkommer i tid, senast den 1 mars varje år, skickas två påminnelser ut. Varje påminnelse medför en förseningsavgift på 500 kronor.

Om rapporten ändå uteblir, debiteras högsta avgiftsklass avseende omsättning, samt förseningsavgifterna. Om rapporten uteblir innebär det dessutom att kommunen inleder en utredning som kan leda fram till att serveringstillståndet återkallas.

Kommunens tillståndsavgifter justeras årligen enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Aktuell taxa finns angiven på kommunens hemsida.

Sanktioner vid lagöverträdelser

Enligt 9 kap. 17 § alkohollagen får kommunen meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarigare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning om denne inte

1. uppfyller de krav som gäller för tillståndets meddelande, eller
2. följer de bestämmelser som gäller för service enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen

Enligt 9 kap. 18 § alkohollagen ska kommunen återkalla ett serveringstillstånd om

1. tillståndet inte längre utnyttjas
2. det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit, eller
3. tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

Erinran är en påföljd som numera finns i alkohollagen. De tidigare påföljderna varning och återkallelse finns fortfarande kvar. Erinran och varning ska vara förstahandsalternativ när överträdelserna är av sådan art att återkallelse av tillstånd inte kan anses vara en befogad åtgärd.

Tillstånd kan dock återkallas utan föregående erinran eller varning när det gäller grov ekonomisk misskötsamhet eller om tillståndshavaren begått brott som gör honom eller henne olämplig att inneha serveringstillstånd. Enligt alkohollagens förarbeten kan en återkallelse utan föregående erinran eller varning bli aktuell om det med tillståndshavarens vetskap förekommer brott exempelvis mot brandskyddsbestämmelserna, brott mot lotterilagen, narkotikabrott, häleri, koppleri och diskriminering på serveringsstället.

Diskriminering

Alkohollagen ger inte utrymme för riktlinjer avseende olaga diskriminering, exempelvis genom upprättande av villkor, som syftar till att förmå tillståndshavare att vidta åtgärder mot olaga diskriminering. Det anges dock i lagens förarbeten att om en tillståndshavare eller anställd i en restaurangverksamhet fälls till ansvar för olaga diskriminering kan detta leda till att serveringstillståndet ifrågasätts. Eftersom brottet då har anknytning till restaurangrörelsen så bedöms det av kommunen som särskilt allvarligt och kommunen kommer att inleda en prövning av tillståndshavarens lämplighet att inneha serveringstillstånd.

Service och försäljning av folköl

Försäljning av folköl i butik liksom service av alkohol på restaurang regleras i alkohollagen (2010:1622). Varje handlare måste ha kunskaper om de regler som gäller vid försäljning av folköl. Det är försäljarens skyldighet att förvissa sig om att folköl inte säljs eller lämnas ut till den som inte fyllt 18 år. Därför måste butiksägaren ansvara för att se till att personalen har tillräckliga kunskaper vad det gäller försäljning av folköl.

Folköl är en alkoholdryck som har en alkoholhalt överstigande 2,25 volymprocent men inte 3,5 volymprocent. Öl med lägre alkoholstyrka än 2,25 volymprocent är ingen alkoholdryck. Öl med högre alkoholstyrka än 3,5 volymprocent kallas starköl. En burk folköl 3,5 volymprocent innehåller lika mycket alkohol som 4 cl 40-procentig sprit.

För att sälja folköl krävs det att försäljningsstället är godkänt som stadigvarande livsmedelslokal. Det innebär att butiken måste ha ett brett och varierat sortiment av matvaror. Det ska därför finnas ett flertal av varje försäljningstyp till försäljning, alltså fler konserver, mejeriprodukter, charkprodukter, smörgåsar, frysta varor, bröd och grönsaker. Det ska även finnas ett sortiment av lättdrycker till försäljning i butiken som till exempel lättöl, läsk och vatten.

Glass, godis, chips, kaffe och te anses inte uppfylla kravet på tillhandahållande av matvaror. Godiskiosker, tobaksaffärer, spel- och videobutiker får endast sälja folköl om de samtidigt uppfyller ovanstående krav.

Vid servering av folköl är det en förutsättning att det samtidigt serveras mat. Lokalen måste därför vara avsedd för att man ska kunna äta mat och dricka öl på stället.

Minimikravet kan anses vara uppfyllt om det till exempel serveras varma smörgåsar, varm korv, hamburgare eller skaldjur. Det ska vidare tillhandahållas ett sortiment av lättdrycker såsom lättöl, läsk, vatten på serveringsstället. Servering av folköl ska ske med återhållsamhet och får inte föranleda några olägenheter i fråga om ordning och nykterhet.

Anmälningsskyldighet

Enligt alkohollagen skall den som avser att bedriva försäljning och – eller servering av folköl anmäla verksamheten till den kommun där serveringen ska ske. Varken servering eller försäljning av folköl på påbörjas innan anmälan har gjorts. Anmälan ska göras senast när försäljningen påbörjats.

Vid ägarbyte av butiken ska detta anmälas till kommunen eftersom rätten att sälja folköl inte automatiskt följer med till den nya ägaren. Detsamma gäller om butiksägaren inte längre vill sälja folköl.

Regler vid försäljning av folköl

Folköl får inte säljas till någon som inte fyllt 18 år. Den som säljer folköl ska förvissa sig om att den som köper är 18 år. Det innebär att säljaren alltid ska kräva att få se legitimation då personen ser ung ut. En bra regel kan vara att fråga alla som ser ut att vara under 25 år om legitimation. Försäljningsstället ska även skylta om åldersgränsen. Skyltar ska synas tydligt och bör vara placerad vid kassan, samt vid den plats där folköl förvaras i butiken.

Folköl får inte säljas om man misstänker att den kommer att lämnas över till annan person som inte fyllt 18 år.

Folköl får inte säljas eller serveras till den som är berusad av alkohol eller påverkad av annat berusningsmedel.

Om folköl ska säljas ska även andra drycker säljas som till exempel lättöl, läsk eller vatten.

Det ska vara god ordning i lokalen och det är till exempel inte tillåtet att bjuda kunderna på folköl.

Marknadsföring av folköl är tillåten utanför och inne på ett försäljningsställe. Utanför försäljningsstället kan det vara en skylt, affisch eller likande som är monterad på fasaden eller en skylt som står inom några meters avstånd från ingången. Reklam och marknadsföring av folköl får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana människor att dricka folköl. Utformningen får heller inte väcka särskild uppmärksamhet eller uppmana till att dricka folköl. Marknadsföringen får inte vara ett dominerande inslag i miljön, genom t.ex. omfattande exponering av varan. Den får inte heller rikta sig särskilt till eller skildra barn eller ungdomar som inte har fyllt 25 år. Det är tillåtet att lämna priserbjudande på folköl.

Den som bedriver försäljning av folköl ska ge personalen den information och det stöd som den behöver för att kunna följa reglerna för försäljning av folköl. Det är särskilt viktigt att personalen under 18 år får detta stöd. Personalen bör även informeras om hur den ska hantera konflikter som kan tänkas uppstå, exempelvis om en kund inte visar legitimation trots uppmaning.

Den som bedriver försäljning av folköl ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och svara för att personalen har nödvändiga kunskaper vad som gäller vid försäljning av folköl. Det innebär att den ansvarige för försäljningen ska ta fram ett egenkontrollprogram där det framgår hur åldersgränser och andra bestämmelser i alkohollagen ska tillämpas och övervakas. Egenkontrollprogrammet ska skickas in till kommunen i samband med anmälan av försäljning av folköl och en kopia bör förvaras på försäljningsstället. Kommun och polis har rätt att vid tillsyn kontrollera programmet.

Tillsyn

Folkhälsomyndigheten och respektive länsstyrelse har tillsynsansvar på central och regional nivå. Kommunen har tillsammans med polismyndigheten det lokala tillsynsansvaret över försäljning och servering. När tillsynsmyndigheten genomför tillsyn, har personal som genomför denna rätt att få tillträde till lokaler och andra områden som berörs av lagen. De har även rätt att få de upplysningar, handlingar och liknande som behövs i tillsynsarbetet.

Syftet med besöket är att informera om de regler som gäller vid försäljning, kontrollera att reglerna följs samt stödja butiksägare att klara de krav som ställs i lagen.

Utöver detta registrerar kommunen försäljningsställena och tar ut avgifter samt utreder försäljningsstället som brutit mot reglerna.

För att finansiera tillsynsverksamheten har kommunen rätt att ta ut en årlig tillsynsavgift av dem som säljer folköl enligt alkohollagen 8 kap 10 §.

Det är kommunfullmäktige som bestämmer om avgiftens storlek.

Det finns två typer av sanktionsmöjligheter i alkohollagen. Dels straffrättsliga sanktioner som utfärdas av polis eller åklagare när ett brott har begåtts. Dels administrativa sanktioner som olika tillsynsmyndigheter kan använda för att åstadkomma en förändring i framtiden. Exempelvis kan varning eller förbud mot försäljning meddelas en butik som sålt folköl till minderårig, underlåtit sin anmälningsskyldighet eller saknar program för egentillsyn.

Den som innehar folköl i uppenbart syfte att olovligen sälja den döms för olovligt innehav av alkoholdrycker. Detta innebär att folköl som uppenbarligen finns för försäljning i lokal som inte uppfyller alkohollagens bestämmelser om godkänd livsmedelslokal eller saknar tillräckligt matvaruutbud får beslagtas av polismyndigheten. Detsamma gäller också om kommunen meddelat förbud att sälja folköl.

Kommunen kan förbjuda försäljning av folköl i sex månader om alkohollagens regler inte följs. Om regelbrottet upprepas eller bedöms som allvarligt kan kommunen förbjuda försäljning i tolv månader. Om personalen bryter mot reglerna är det butiksägaren som bär ansvaret.

Den som medvetet eller av misstag säljer eller lämnar ut folköl till den som inte fyllt 18 år eller som är märkbart påverkad av alkohol eller annan drog döms för olovlig dryckeshantering till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som säljer folköl trots kommunen lagt ett förbud mot försäljning. Den som medverkat till försäljning, exempelvis kassapersonal kan också dömas för olovlig dryckeshantering.

Beslut som en kommun har fattat enligt alkohollagen får överklagas hos allmän författningsdomstol. Det krävs ett prövningstillstånd för att kunna överklaga till kammarrätten.